

NAPOMINANIE (320) *sb n*

Oba a oraz o jasne (w tym w pierwszym a 16 r., w drugim 8 r. błędne znakowanie); -é (8), -e (2); -é : -e MurzHist (3:2).

sg N napominanie (147), -é (6), -(e) (141). ◇ G napominania (45). ◇ D napominaniu (8). ◇ A napominanie (50); -é (2), -(e) (48). ◇ I napominaniem (28) LibLeg, MurzHist, GliczKsiąż, BibRadz (3), Mącz, GórnDworz (2), RejPos (3), BiałKat, RejZwierc (3), RejPosWstaw, BudBib, BudNT (2), ModrzBaz, CzechEp (4) Phil, PowodPr (2), napominanim (12) KromRozm I, KromRozm III (2), KrowObr (3), Leop, KwiatKsiąż, SkarŻyw, WerGość, WujNT (2); ~ -em (2), -(e)m (26). ◇ L napominaniu (15). ◇ pl N napominania (5). ◇ A napominania (10).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w. s.v. napominać.

1. *Mówienie, jak należy lub jak nie należy postępować ze względu na skutki dobre lub złe, pouczenie, przestroga; admonitio Mącz, Modrz, Cn; monitio Mącz, JanStat, Cn; exhortatio Modrz, Vulg, JanStat; adhortatio PolAnt, Cn; animadversio, castigatio Mącz; admonitumt admonitus, compellatio, monitus Cn (317) : KromRozm I Bv marg; lekceś łobie do tych czałow przyiacielłkie napominania wazył MurzHist M4; GroicPorz A3v; wżakoż mądry á bączny czytelnik y z krotkie⁸⁰ napominania wielki łobie pożytek wżiąć może BibRadz *4, Sap 16/6, 2.Mach 15 arg; Abowiem yako młodziuchnym łzcepeczkom tycze bywayą przywiązowane/ [...] także też y młodzięczykom mają [!] być takowy towarzilfe przidani/ na ktorych by fię napominania vczyli/ ich funnięniem dobrym od grzechów fię wřpaczałi KwiatKsiąż Dv; Animadversio et castigatio omnis contumelia vacare debet, Wřzelakie nápominanie/ má być nie popędlive y króm pohánbienia. Mącz 40b, 40c, 231a; BiałKat 46; SkryjWjaz Dv; CzechRozm 248; tedyfmy rofkazáli/ krociuchno nápominania řpiřać/ ktorych Plebani nálezego Břkupřtwá/ y wřzyfcy infzy Káplani/ záváždy vřzywác maią KarnNap A2v; A ty wycięřpięc niemożelfz karánia/ Ani przyymowác chcefz nápominánia: Náuká moiá/ y řwięte vřtáwy W řmieciách v ěiebie/ Zakón řmiech práwy. KochPs 75; SkarŻyw 59; CzechEp 31; CzechEpPORz *2v; ty w vpadku [...] ledwo fię co poczuwałz: á to dla tego/ iż po ták dawnym nápominánium y geřtych plagách Páńřkich/ niechciáłás poznác cžáfu náváwienia twe⁸⁰. PowodPr 5; CiekPotr 52.*

napominanie kogo (3): Apořtołowie fię o to řtárali/ áby nie tylko zá řywotá ich/ ále y po ich wřřciu náuká ich/ pozořtác/ ku vřtáwicznemu wiernych ćwiczeniu y nápominánium mogłá: dla cze⁸⁰ też ná piřmie iá zořtáwili. NiemObr 80. Cf Tytuły.

napominanie do kogo (2): Dawid do ludu czyni nápominanie. BibRadz 1.Par 28 arg; WujNT Act 13/15.

napominanie od kogo (1): aczořł kolwyek by czyą pythanya, zandanya napomynanya, od Cef: od Bařłh od pořła Vangierřkiego rořdnego od rořkazanya nářwego podkalo, na tho wymowky czyn obyczaynye LibLeg 7/35.

napominanie ku komu (1): pan Voyewoda řasyeczkie y Chrzesczyanskye cziny napomynanie kv kroliowy ye⁸⁰ M. LibLeg 11/70.

napominanie o czym (3): Synowie Iarosławowi zaráz po řmierci Oycowřkiej zábaczywřzy ięgo pobořnego o řpolney zgodzie y miłości Bráterřkiej nápominánia: woyny wnětrzne/ y naiázdy ieden ná drugiego vdziały wzniecác poczęłi. StryjKron 180; PowodPr 37. Cf Tytuły.

napominanie czyje [w tymi G sb (14), ai (9), pron (21)] (44): napominanie ducha świętego odrzucając/ złoczyńctwa okrutne płodzili MurzHist H; MurzNT 81; KrowObr 205v; Abowiem napominanie naffe nie (było) z obłudliwości/ ani z nie czyłtości/ ani na zdradzie [Exhortatio enim nostra non de errore neque de immunditia neque in dolo] Leop 1.Thess 2/3; LeszczRzecz A4v; BibRadz 1.Thess 2/3; Tuis monitis lubens acquiescam, Rad przełtaye na twym napominaniu. Mącz 341o; RejAp 58v, 83v; GórnDworz Ee6v; RejPos 17, 113, 162, 172, 172v (13); RejZwierc 5v, 258v, 267; Tymże obyczaiem fynowie niechby fie też thego ftąd nauczyli/ iakoby círpliwie napominania y karania rodziców fwych znalazć mogli RejPosWstaw [41⁴], 42; CzechRozm A6, 161v, 225v; SkarŻyw 52; StryjKron 180r CzechEp 131; CzechEpPORz *2v; NiemObr 38; ActReg 77, Phil N3; LatHar 566; WujNT 1.Thess 2/3; PowodPr 52, SkarKaz 6b; CiekPotr C2v; Ale iuz dawno/ że fie marłczyłz/ widzę/ Napominania iuz fie fwego wtydę. Gdy prozno na wiatr idzie moiá mowá KlonFlis D4. Cf »ojcowskie napominanie«.

Ze zdaniem dopełnieniowym [aby (2), jako (2), że] (5): Założenie z napominaniem/ iako fie strzedz thowarzyłtwa złego LubPs K marg; Przeto potym/ było Napominanie drugie/ iako ty Połty poznac/ y iako im zabięac/ aby fye v ciebie nie gościli SienLek 31v; RejPos 289v; A tak pomierny gniew nie ieltci gniew/ ale roftropne karanie á napominanie/ aby fie potym oni tego strzegli co im to należy/ á tym fie karali á vpominali. RejZwierc 77v; Phil N3.

W połączeniach szeregowych (24): LibLeg 7/35; KromRozm II e3v; KromRozm III H2, H3; Vmieyże rozdział vtznić/ miedzy dobrym/ fwiętyim/ napominaniem/ trełtaniem/ y łaiianim: A miedzy złym/ grzełznym/ y Dijabelłkim napominaniem/ trełthanim/ y łaiianim. KrowObr C3v, C3v [4 r.], 32v; Mącz 36d, 415c; A także y człowiek/ á zwłafczá gdy co na fie czuie/ pewnie nie tylko łrogołciá karania ále y łrogołciá napominania ábo łroga połtawá fnádnie być vłtráfzon może, RejZwierc 78v; To [ludzi prawdziwie rzádzić] lepak moze vczynić częłciá mowá mądrá/ z fukaniem cíchym/ napominaniem łtátecznym [Hoc fit partim sermone prudenti, increpatione leni, exhortatione seria] ModrzBaz 19v; Phil N3; LatHar 566; WujNT 1.Cor 14/3, s. 612 marg, 615, 647, 1.Tim 4/13, s. 751; SarnStat 194.

Tytuły (12): ISocrates [...] Piłal też księgi o napominaniu do niektore⁸⁰ demonica vcznia fwe⁸⁰ BielŻyw 42; MurzHistSekl ktv; KochMRot A3v.

~ *napominanie kogo* (2): Napominanie tych/ ktorzy wftępią w Małżełtwo S. KarnNap F2, Ev źp.

napominanie o czym (1): O obrzeżaniu Pánłkim kazanie y napominanie krotkie. SkarŻyw 1.

napominanie przy czym (7): Napominania Potrzebne y Zbawienne przy Swiętołci Kołcielnych łprawowaniu. KarnNap A3v; Napominanie przy Swiętołci Krztu KarnNap A4 źp, kt, A4v źp, C2v źp, Ev źp, F2v źp.

Szereg: »kazanie i napominanie« (1): SkarŻyw 1 cf *napominanie o czym*. ~

W charakterystycznych połączeniach: *napominanie do ludu*; *napominanie ku krolowi*; *napominanie o zgodzie i miłosci*; *napominanie ducha swiętego*, *ludzi*, *Pana* (4), *Proroka*, *przełozonych i rodzicow* (2), *sławnych ludzi*, *Syna* (a. *Chrystusa*) (2); *napominanie anielskie*, *chrzełciánskie*, *częłte* (2), *dawne*, *dijabelskie* (2), *dobre* (2), *grzeszne*, *krotkie* (2), *nie lada jakie*, *letkie*, *pańskie* (4), *pobożne* (2), *pomierne*, *popęđliwe*, *przyjacielskie*, *serdeczne*, *stateczne*, *swięte* (5), *zbawienne* (2), *złe*; *napominanie czynić* [do kogo], *lekce ważyć*, *odrzucac*, (*nie*) *przyjmowac* (*przyjac*) (3); *napominania przebaczyć*, *uczyć się*;

od napominania [czyjego] nie odstępować; uzbroić [kogo] napominaniem; z napominania wziąć wielki pożytek; za napominanie dziękować.

Zwroty: »(nic) nie dbać o (a. na) napominanie« [szyk zmienny] (4): *HistRzym* 31; O nędzniku nędzny który nic niedbałz o tho nápominánie Páná fwego/ [...] iużbyś f nadź godzyen/ [...] iżbyś był pogrążon w głębookość morfką *RejPos* 262, 194; *SkarKaz* 6b.

»napominanie cierpieć« (1): wiele náfzych/ [...] kocháią fię w záfárzálem wyftępku: żadnego napominánia/ á żadnego lekárftwá ták z Bożych iáko y ludzkich praw wziętego ćierpieć niechcą [nullas admonitiones ... pati velint], *ModrzBaz* 102.

»napominanie czynić (a. ma być czyniono); uczynić co napominaniem« [szyk zmienny] (5;1): *LibLeg* 11/70; *GroicPorz* A3v; *BibRadz* 1.Par 28 arg; Animadversio et castigatio omnis contumelia vacare debet, Nápominánie nie ma być s gniewem á s vrągánie m czyniono. *Mqcz* 415c; *ModrzBaz* 19v; do tych káznodzieie vczeni krotkie iákie nápominánie chrześcijánfkie czynią *ReszList* 168.

»napominać w napominaniu« (1): kto nápomina w nápominániu [qui exhortatur in exhortando] *WujNT Rom* 12/8.

»napominania (nie) (chcieć) słuhać (a. słyhać); napominania posłuzen« [szyk zmienny] (4;1): *MurzHist* R2; ktorzy [ludzie starego wieku] iefli fię więc w czym obładzili/ thedy wdy fłucháli nápominánia tych ludzi/ o których rozumieli/ że ie kárác/ y ná dobrą drogę náfwieść mogli *GórnDworz* Ee6v; *RejPos* 181v, 197v; To tedy miey odemnie: á będezfli tego Mego nápominánia pośluzen, ferce fwe Vgruntuiefz *CiekPotr* C2v.

»napominaniom ([co]) [ku czemu] przy wodzić; napominanie przywodzono ma być [ku czemu]« (2; 1): Wfzelki[e] napominanie albo karanie ma przez fwaru być, ani teź temu kwoli ktory karze abo fię mfcí, ale ku pófpolnemu vżytku ono przywodzono ma być *BielŻyw* 119; *RejZwierc* 78; Pamiętálićby wždy na to że fię Chriftyaninowi nie godzi/ y błędu nagrubfzego gwałtem podwrácć/ ále tylko nápominánie m roftropnym y pobożnym/ thakże y przez ćichoác ku zbáwieniu przywodzić. *CzechEp* 43.

»napominaniem [co] sprawić« (1): táki pobożny porządek należał Miáf tam y miefcam krześcíánfkim: do ktorego iednák/ niemogłem ia niegodny/ zá część wielką wieku fwego Páf tyrfkiego/ nápominánie m fwym nic fpráwić *PowodPr* 52.

Wyrażenia: »(dobrotliwe a) łaskawe napominanie« (2): *RejAp* 83v; Ale ono złe przyrodzenie twoie [...] y ony złe czáfy twoie pod ktoremiś fię vrodził/ ták zgwałćily y rozum y cnotę twoię/ żeś wzgárdził y to łáfkáwe nápominánie Páná fwego *RejZwierc* 5v.

»nadobne napominanie« (1): Ale bez zbytniey grozy á bez fráfunku nadobnym nápominánie m przedfię mu [dziecięciu] potrofze trzebá wymowác obrokow/ áby nie roślo iáko wirzbá/ ktorą iáko náfchyli tákże teź rość będzie. *RejZwierc* 7.

»ojcowske napominanie« (1): vpadli/ iako fynowie ktorzy oicowfkiego napominánia przebaczyli *MurzHist* L2v.

»roztropne napominanie« [szyk 2:1] (3): A ták potrzebny iefť gniew poććiwego człowieká/ áby roftropnym á pomiernym nápominánie m/ á czáfem teź y poććiwym karánie m/ niźczył/ zácierał/ á ku dobremu końcowi przywodził ty fprofne wfzeteczeńftwá ludzkie. *RejZwierc* 78, 77v; *CzechEp* 43.

»rozważne napominanie« (2): Tákże y then wrzod álbo ráná ktora nieobácźnie przywrzálá ná poćciwym łumnieniu człowieká vważnego/ [...] nie ták wźdy łnadź boląca ieft/ iáko tá ktoraę człowiek wćiwy łam w łobie obaczy/ á łzkodliwą być wyrozumie/ albo teź z iákiego rozważnego nápominańia ktemu przydzie. *RejZwierc* 267, 78v.

»słowo napominania« (1): Mężowie brácia/ iefli maćie v łiebie łowo nápominańia do łudu/ powiedźcie [*si quis est in vobis sermo exhortationis ad plebem, dicite*]. *WujNT Act* 13/15.

»ućciwe napominanie« (1): Bo ku poćciwey ozdobie twoiey byś teź inych ieźykw nie miał/ tedy iuź małz Polłkiego piłmá y wćiwego nápominańia dołyc. *RejZwierc* 268v.

»ustne napominanie« (1): Temu iá dobrze przypátrzywłzy łię/ [...] ták vftnym nápominańim/ iáko teź y piłánim/ podałem miedzy łudzie łcrypt nie wielki o Obźárłtwie y Opilłtwie *WerGośc* 204.

»życzliwe napominanie (1): COź wźdy rozumiełz moy miły poćciwy Polaku/ [...] iefliżeś przecedł ty kłiáłzki/ y ty źyczłiwe nápominańia *RejZwierc* 267.

Szeregi: »błogosławieństwo i napominanie pasterskie« (1): Tám gdy go [*o koronacji Aleksandra na Wielkie Księstwo Litewskie*] iułz ná Máiełtacie połádzili/ á Biłkup Wilenłki Tabor nád nim Błogosłáwieńłtwo y nápominańie páłterskie według zwyczáiu odpráwił *StryjKron* 667.

»ćwiczenie i napominanie« (1): *NiemObr* 80 *cf* *napominanie kogo*.

»napominanie i (a, albo) karanie« [szyk 4:2] (6): *BielŻyw* 119; Yefliłz tedy zá byálemi głowámi łyn yego chcyáłby łie nyerządnye myeć/ nychay go záhámuye karániem yákiem á napominańiem *GliczKsiąź* P4; *RejZwierc* 77v, 78; W łudzyech theź młodych á w dzyateczkach rácz taką ćirpliwość łpráwić/ áby włzelákie nápominańia tákże teź y karánia ták przełožonych/ náuczycielow iáko y rodzicow łwoich ćirpliwie znałzác mogli. *RejPosWstaw* 42, [41⁴]. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*].

»kazanie i napominanie« (2): Kazániem y nápominańiem ma być ięzykiem ktory włzyścy rozumieią. *WujNT* 612 *marg. Cf Tytuły*. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»nauka a (i) napominanie« [szyk 3:2] (5): w cnotach/ kto ie ma łtátecznie poiáć/ miłtrzá mu potrzebá/ ktoryby zdrową náuką/ y dobrym nápominańiem włkrześił/ y ożywił w nas one cnoty/ ktorych náłenie zámknione w łobie/ á vtáione mamy *GórnDworz* Ff2v; A tu w tey náuce łwiętey/ á w tym nápominańiu tego Proroká s. mamy napirwey obaczyć tę wielką pociechę łwoię *RejPos* 17, 179, 292; *CzechRozm* 225v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*].

»obietnica i napominanie« (1): Abowiem iefliby im to [*Żydom uczestnictwo w niewoli egipskiej*] kto odiać chćiał/ tedyby im przykazanie Boże y włzyłtkie inłze práwá/ obietnice y nápominańia odiać musiał *CzechRozm* 144.

»tak ustne napominanie, jako teź i pisanie« (1): *WerGośc* 204 *cf* »ustne napominanie«.

»napominanie a (i) przestroga (a. przestrzeżenie)« [szyk 2:1] (3): *RejPos* 172v; S tego nápominańie włzelákie y przelłtrogi bráć/ wedle onyoh łłow Apolłolłkich: Włzelákie piłmo od Bogá náłchnione/ poźyteczne ieft ku náuce *WujJudConf* 29v; *SkarKaz* 6b.

»rada (a. porada) i (a) napominanie« (3): *RejPos* 261; ten poźytek przynośi nam Spowiedź: iż gdy łye Káplánowi łpowiádamy/ nie tylko tám porádu iego y poboźnym nápominańiem bywamy rátowáni *BiałKat* 378v; *NiemObr* 38. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»rozkazanie i napominanie« (1): Ieśliž tedy w Chritułowym [!] świetle chodzić chcemy/ od rozkazania iego y nápominánia nie odstępujemy. *CzechEp* 131.

»słowa i napominanie« (3): káždego z nich vzbroił/ nie thák bronią tarcz ábo drzewiec/ iako onymi łowy y przenałepłym nápominánim [*in bonis sermonibus adhortatione*] *BibRadz* 2.*Mach* 15/11; *RejPos* 197v; *CzechEpPORz* *2v.

Wyrażenia przyimkowe: »dla napominania [czyjego]«: A ty wšytki rzeczy przydały fię im ku przykádowi/ á fą nápiřane dla nápominánia nářzego [*ad admonitionem nostram*]/ ná ktore lkończenia wiekow przyřły. *BibRadz* 1.*Cor* 10/11.

»przez napominanie« (1):

~ *Szereg*: »przez karanie i napominanie« (1): to chwale Bożey nic nie vymuie/ kiedy zbáwienie ludzkie bywa przypifáne ktoremu człowiekowi [...] bądź przez modlitwy y przyczyny: bądź przez karanie y nápominanie/ y ktorežkolwiek inne řpołoby. *WujNT* 796. ~

»za napominaniem« (2): Y řwyęty Páweł kácerzá řye wyřtrzegác każe zá pirwřym y wtorym nápominánim *KromRozm* I N3.

~ *napominaniem* *czyim* (1): onego/ ktory przeciř nam zgrzeřły á nyepolepřły řye zá dwom nápominánim brátřkim/ kořcyłowi każe [*řw. Mateusz*] opowyedzić *KromRozm* III D. ~

W przen [*w połączniu szeregowym*] (1) : Ieśliž oney ich namowy/ náuki/ y nápominánia zwierzchnego/ řam Bog ná řercu piřác nie będzie: vpewniáiąc o tym wřyřtkim człowieká ná řumnieniu iego *CzechRozm* 111v.

a. *Wezwanie, zachęta do czego, prořba o co; exhortatio* *Mącz, Calep, Vulg; cohortatio, hortatio* *Mącz, Calep, Cn; commonitio* *Vulg, Cn; hortamentum, paraenesis, sollicitatio, suasio* *Mącz; hortamen, hortatus* *Cn* (182) : *LibMal* 1554/ 193v; *MurzHist* R2, R4v; *LubPs* aa2v; *KwiatKsiąř* B2v; *Sollicitatio, Stárание/ nálegánie* komu/ *Nápominánie* kogo. *Mącz* 399c, 158c [2 r.], d, 276d, 277a, 424c; A gđzieby więc ktory był vporny/ á niepořłufny nápominániu pořpolitemu/ tákie⁸⁰ z vrzędu zrzucamy *WujJudConf* 157; *Hortativus* – Do napominániá řpořsobny. *Calep* 489b, 213a, 388b, 489a; *WujNT* 2.*Cor* 8/17.

napominanie kogo (14): nápominánie wierynych/ áby řie z ochotnym řercem ku [...] pánu řpyeřzyli. *LubPs* Iv *marg*; *Nápominánye* wřyřtkiego kořciołá ku czynyeniu dzyęk Pánu Bogu. *LubPs* P3 *marg*, B3v *marg*, F2v *marg*, H *marg*, Nv *marg*, R4v *marg* (11); á bierz řie ták iáko cie w pirwřym nápominániu tám piřmo nápomina/ co napilniey do tego/ ábyř co rychley doprowadził tego ták wdzięcznego gořciá/ do przybytku řercá řwoiego *RejPos* 99v; *CzechEp* 259 *marg*. *Cf* *Tytuły*,

napominanie do kogo (32): Nápominánie do krolow áby páńřtwá řwe otworzyli Pánu Kriřtułowi y prawdzye iego. *LubPs* F4 *marg*, dd4v *marg*; *BibRadz* *Ex* 18/19, *Luc* 22 *arg*; Nápominánie do ludži řzkolnych/ y do tych ktorzi ludzkie rzeczy řządzą [*Adhortatio ad homines scholasticos et ad gubernatores rerum humanarum*] *ModrzBaz* 135, 108v; *CzechEp* 342 *marg*; *WujNT* 837. *Cf* *Tytuły*,

napominanie do czego (2): *RejPos* 99v; *Rozdźiał* piętnářty. Krotkie zebránie wyřřzey mowionych rzeczy/ gđzie řię řpráwiedliwey woyny przyczyny powtarzáią: á przytym nápominánie do pokáiania z grzechów [*et exhortatio ad poenitentiam scelerum*]. *ModrzBaz* 127.

napominanie ku czemu (44): *RejPs* 215 *marg*; Nápominánie ku zgotdzie á iednořci brátęřkiey/ bo thym ma być podpárt řwięty kořcioł Páńřki. *LubPs* cc3v *marg*, B3v *marg*, C2 *marg*, F2v *marg*, G3

marg, H *marg* (32); *BibRadz* *4, *Ez* 18 *arg*, *Eccli* 2 *arg*, *Hebr* 13 *arg*; gdy wodza przyrodzenia twego náálladować będzie/ tedyć zadnego napominania ku osiągnięciu nawiętższych cznot niepotrzeba będzie. *KwiatKsiąż* Q2; *RejPosWstaw* [21²]v; *CzechRozm* 43v; *WujNT* 520; *KlonKr wstęp* A4v. Cf *Tytuły*,

napominanie k(u) komu (9): Nápomínánye ku wżytkiemu kofciołowi/ áby sie do bogactw fwiátá nie przychyláli. *LubPs* O6v *marg*, O6v *marg*, X5 *marg*, dd4v *marg*; Tyć wżytki ine rzeczy zdało się nam tu naprzod przełożyć/ bacząc iáko fá do tego włáfnie należące/ przynofżąc zlobą ku wżytkim ludziám Krześciáńskim nápomínánye/ áby ie wdzięcznie przyjmowali *BibRadz* *3v, *Ez* 45 *arg*, I 481; *RejPos* B; *CzechRozm* 249v.

napominanie w czym (1): radżąc iem [...] aby [...] iednostainą każdy rok obroną przeciwko Kazdemu nieprziaczielowi [...] ípolnie drzierzeli. Wczem ieflibi nálfey rady y na pomínania pofluchacz niechcieli, tedy [...] *ComCrac* 12.

napominanie czyje [w tymi G sb (10), ai (2), pron (9)] (21): *ComCrac* 12; *MurzHist* P4; Ná ten líft odpífuyąc Dámázus píffe/ iż wedle ich nápomínányá/ y owífsem wedle páńfkye⁸⁰ przykazányá/ [...] pilnye czuć muśi. *KromRozm III* P4; Tym nápomínánim Iudowym ítáli sie ítałemi/ y gotowemi vmrzeć/ dla zakonu Bożego/ y dla oyczyzny íwey [*His verbis constantes effecti sunt et pro legibus et patria mori parati*]. *Leop 2.Mach* 8/21; I což tedy napominanim czyimkolwiek mocniej możefż być w zacnych náukách á cnotách powyífżzon álbo inífzych náálladowánim wiecey zápalon? *KwiatKsiąż* A4; *RejPos* 8v, 346; *CzechRozm* 43v; *SkarŻyw* 368; *StryjKron* 732; *CzechEp* 342 *marg*; *CzechEpPORz* **4v; *Phil* C; ná nauczcíwífżego Páná Oycá Rodolfá Bífkupá Láwentynfkiégo/ Legatá Stolice Apofstolfkiéy nápomínánye [*exhortationem JanStat* 884]/ [...] to íeft vczyniono *SarnStat* 1104. Cf *Wyrażenia przyimkowe*.

Ze zdaniem dopełnieniowym [aby (36), iż] (37): Nápomínánye kfiążąt y wżytkiego ludu pófpolitego/ áby otworzyli brany kościelne/ w kthorym ípráwiedliwoác y żywot wycézny przez Kryfítulá nábyty/ opowiedan bywa. *LubPs* aa3v *marg*, F4 *marg*, H4 *marg*, Iv *marg*, I2 *marg*, K2 *marg* (33); Tu mamy nápomínánye/ iż dżiatki íwe mamy vczyć woley y poznánia Bożego/ áby się ták w nich iák y w nas rozmnáżálá íego chwałá. *BibRadz* I 9d *marg*; *RejPos* 99v; *CzechEp* 40, 342 *marg*.

W charakterystycznych połączeniach: *napominanie bogatych, chorego, wszytkiego kościoła* (2), *mdłych* (2), *wszytkiego narodu ludzkiego, pobożnych, każdego stanu, ubogich, wiernych* (3), *wszytkich (wobec)* (2); *napominanie do czytelników* (2), *do krola* (2), *do ludzi (prostych, prostego ludu, ubogich, szkolnych)* (7), *do matek* (2), *do ojców* (2), *do owieczek Krystusowych (Pana Krystusowych)* (2), *do pasterzów, do szlachty, do trzód, do (wszystkich) wiernych (krześcijanów)* (12), *do zwolenników*; *napominanie do pokajania z grzechów*; *napominanie ku bojaźni, ku chwale (pańskiej, bożej, Pana Boga)* (5), *ku ci(e)rpliwości* (2), *ku cnotám (osięgnięciu cnot)* (2), *ku czystości, ku dziękam (dziękowaniu, dzięk czynieniu)* [za co] (12), *ku gościnności, ku gotowości, ku jedności braterskiej, ku ochotności, ku ostatniemu mazaniu, ku miłości* (2), *ku społecznej modlitwie, ku nadziei, ku pokucie* (2), *ku polepszeniu żywota, ku serdecznej radości, ku skrusze, ku spowiedzi* (2), *ku stałości, ku stateczności, ku dobrym uczynkom* (2) *ku wdzięczności, ku weselu, ku wierze, ku mężnemu wytrwaniu [przy czym], ku zgodzie* (2), *ku zjednoczeniu, ku pobożnemu życiu*; *napominanie ku krześcijańskiemu czytelnikowi, ku (każdej)*

wiernej duszy (2), ku wszytkiemu kościołowi (2), ku krolom, ku wszytkim ludziam krześcijańskim, ku wszytkim odkupionym, ku krześcijańskiemu rycerzowi, ku sługam kościoła (świętego) (2), ku szafarzom słowa bożego; napominanie częste, krześcijańskie (7), pilne, pospolite, zwykle (2); napominanie przyjąć (nie przyjmować) (2).

Tytuły (26):

~ napominanie kogo (1): Nápomínánie chorego ku świętemu Oštátniemu mázániu. *KarnNap* E.

napominanie ku czemu (2): Nápomínánie y namowá ku Spowiedzi y Pokucie. *KarnNap* C2v. Cf napominanie kogo.

napominanie do kogo (24): Napominanie do łaskawych czytelników. *SeklKat* Z3; *KrowObr* 72v marg, 80 marg, 83v marg, 96v marg, 122 marg (23). ~

Zwroty: »napominaniem [kogo na kogo] animować = pobudzać (1): Drugich zásię ktorzy bywáią do woyłká polłáni vrząd ieft/ nie zbroie szorowác/ áni nád celbratem żołnierłkim siedzieć: ále pobożnym z zakonu Páńłkiego nápomínániem/ lud krześciáńłki ná nieprzyacielá ánimowác. *PowodPr* 59.

»w napominaniu napominać« (1): *RejPos* 99v cf napominanie kogo.

»pobudzać (a. wzbudzać) [kogo, co] przez napomina« = *excitare a. suscitare in commonitione Vulg; persuscitare in commonitione Pol Ant* [szyk zmienny] (3): *BibRadz* 2.Petr 1/13; Y zda mi się słuźna/ ábym was (pokim ieft w tym przybytku) pobudzał przez nápomínánie *WujNT* 2.Petr 1/13, 2.Petr 3/1.

»z (wielkim a. mnogim) napominaniem prosić« = *cum multa exhortatione obsecrare Vulg* (3): Zmnogim napominaiem (albo prośbą) prošili nas [2.Cor 8/4] *BudNT przedm* b5, *przedm* b5; *WujNT* 2.Cor 8/4.

»([kogo]) do czego napominaniem przywieść« (1): zálecał mu sýná swego Kycháreda [!] wtymże kácerłtwie będącego: áby go do tego sýwym nápomínániem przywiódł/ do czego y brátá iego vmárłego/ to ieft/ do Kátholickiey wiáry. *SkarŻyw* 368.

»słuchać (a. słyszeć) napominanie, napominania nie posłuchać« [szyk zmienny] (2:1): *ComCrac* 12; *GórnDworz* Y4v; Przecz nie słułchalz nápomínánia Piotrá s. który ná cię woła/ ábyś nie w przymuśzeniu/ ále w skromności/ á będąc im przykładem/ páłł owieczki Páná swoiego. *RejPos* 346.

»napominanie (u)czynić, jest uczyniono« [szyk zmienny] (5:1): *LubPs* cc3, dd4v; *GroicPorz* x3; *BibRadz Ex* 18/19; to napominanie sam słułbie rad czynię/ a wśzakołz widzę niebyć rzecz potrzebną. *KwiatKsiąż* A4; *SarnStat* 1104.

Wyrażenia: »mądre napominanie« (2): słułżąc też madre [!] nápomínánie/ ktore do sýwych wczýniłá [białagłowa]: zdumieć sie mułieli *GórnDworz* Y4v, Kk4.

»nadobne napominanie« (5): NAdobne nápomínánie ieft w tym tho Płalmie ku boiáźni Bożey/ ábychmy byli pilni woley á rołkazania Bożego *LubPs* Z5, V4, aa3, ff3, dd4v.

»społeczne napominanie« (1): Celesma vel celeuma, Latine exhortatio vel hortamentum, quasi sibi invicem iubentes, Społeczne zawołanie álbo nápomínánie yáko gdy co ciężłkiego wiele ich dźwiga/ tedy zwykli mowić. Nu/ nu/ pomożmy fobie wiernie. *Mącz* 46b.

Szeregi: »namowa i napominanie« (1): tę W.M. o slobie sýprawę dáię/ żem pilnie y ochotnie wgládał w namowy y nápomínánia W.M. z sýtrony przyštánia do nabożeńłtwá Rzymłkiego *CzechEpPORz* **4v.

»napominanie i obietnica« (1): Bog w Synáí czyni nápominanie/ y obietnico do ludu. *BibRadz Ex 19 arg.*

»napominanie i pobudka« (1): Y poważnieyŕze by było iego nápominanie y pobudká ku goŕcinnóŕci/ od fyná Bożego Słowá Bogá wzięte/ niŕli od Aniołow *CzechRozm 43v.*

»napominanie i pociecha« (1): on na inŕszych napominanie i pociechy/ oczy zamrużywŕzy iako by ípál *MurzHist P4.*

»napominanie, (abo, i) pociecha (a. pocieszenie)« [szyk 4:1] (5): tu [w psalmie 37] baczmy częŕte nápominanie y pociechy/ ktoremi Duch ŕwięty iáwnie okázuie/ zechmy łá s przyrodzenia fłkonniefzy ku złoŕci y ku pomŕcie. *LubPs K; WuŕNT 2.Cor 1/4, 1/6 [2 r.], Hebr 13/22.*

»proŕba i z napominaniem, proŕba albo napominanie« (1:1): *BudNT przedm b5*; Moia tedy proŕba y z nápominaniem/ z vprzeyez yzcŕliwoáci wedle BOgá/ tá íeft/ áby íię w czás wŕzyŕcy y X.K. teŕ z nimi vpámieťáli *CzechEp 260.*

»rada i napominanie« (1): *ComCrac 12 cf napominanie w czym.*

»(za)wołanie a (a(l)bo) napominanie« (3): *Mqcz 40b; RejPos 8v*; Y zowie głóŕem wołájące⁸⁰ (*iuxta phrafim Haebraicam*) głóŕne/ iáŕne y otworzyŕte wołanie/ ábo nápominanie. *CzechEp 153.*

Wyrazenia przyimkowe: »z napominania [czyjego]« (3): A thák s ták pilnego nápominania wŕzytkich Prorokow y thych Apoŕtołow ŕwiętych/ á nawięcey z napominania napilnieyŕzego íámego Pána náŕzego/ ftrzeŕmy íie prze miły Bog/ ábychmy íie żadnym wiátrom áni żadnym wymyŕlom nie dáli vnoŕŕc íwiátá tego *RejPos 302; SkarŻyw 3.*

»ku napominaniu« (1): Hortatorius, Co ku nápominaniu á rŕádzieniu naleŕzy. *Mqcz 158d.*

»na napominanie [czyje]« (2): Y dopuŕzczał íię [Sedekijas] złoŕci przed Iehowá Bogiem ŕwoim/ á nie vpokorzył íię ná nápominanie Ieremialzá proroká [a facie Irmeiahu prophetae] ktory do niego mowíł od Iehowy. *BudBib 2.Par 36/12; CzechEpPORz *4v.*

»przez napominanie« (4): FOrmoz Papieŕ/ [..] Ten gdy był Portueńŕkim Biŕkupem/ [...] vŕtápił do Fráncyey/ y przez nápominanie niechciał przyiecháć ná Biŕkupŕtwo. *BielKron 172v.*

~ *przez napominanie czyje* (3): Gdy iuŕ iná wiáreŕ Berniáne przyieŕli/ wypowiedzieli krolowi Fráncufkiemu zołd przez nápominanie káznodziey/ chcąc przeŕtác ná pirwŕzym máłym plácie [!] *BielKron 205, 154v, 206v. ~*

»z napominaniem [czyim]« (1): w iego zakamionałem ŕercu/ duch ŕwięty s ŕwoim gorácem á miłóŕiernym napominaniem/ nic niewaŕzył *MurzHist C4v.*

»za napominaniem [czyim]« (3): *LibLeg 7/32*; Izráelczycy zá nápominaniem Sámuelowem nawróciŕi [!] íie do Pána. *BibRadz 1.Reg 7 arg, 2.Mach 2/4*; Hortare te fecimus, Zá twoyá rádá/ nápominaniem. *Mqcz 158c; BudBib 2.Mach 2/4*; zá oŕobliwá pobudká wnétrzná Boŕá/ y zá nápominaniem teŕ niektórych poboŕnych y wiernych chriŕtyáńŕkich ludŕi: ŕem o tym kŕiáŕŕki nápiŕál/ ktorem Rozmowámi Chriŕtyáńŕkimi názwál. *CzechEp 5.*

2. Przypominanie o czym, przywodzenie czego na myŕl [w tymi czyje G sb (2)] (3) :

Szereg: »proŕba i napominanie« (2): *OpecŻyw 81*; Trzeciá proŕba ij napominanie panny M. *OpecŻywSandR nlb 3v.*

Wyrażenie przyimkowe: »ku napominaniu« (1): Monumenta secundum vias ponebant veteres ut praetereuntes admonerentur se esse mortales, Stárzy podle dróg czynili groby ku nápomínániu że íą śmiertelni. *Mqcz* 231a.

Synonimy: **1.** *fukanie, ganienie, gromienie, łajanie, ostrzeżanie, przestroga, przestrzeżanie, strofowanie, trestanie; a. prośzenie, próśba, wzywianie; 2. przypominanie.*

Cf **NAPOMINÁĆ**